

Raval de la Rovirola (sector sud)

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Raval de la Rovirola, a les rodalies del nucli urbà
Emplaçament	Carretera de servei paral·lela a l'Eix Transversal (BP-4313), al km.22,1
Alçada:	546

Coordenades:

Latitud:	41.87719
Longitud:	2.02643
UTM Est (X):	419216
UTM Nord (Y):	4636599

Classificació

Número de fitxa	08258-328
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Segle	XVIII-XXI
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Les cases mantenen la tipologia originària de manera desigual i parcial
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Propietaris diversos
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 16/06/2020 - 02:00

Descripció

El Raval de la Rovirola està emplaçat un km al nord-oest del nucli d'Oló. Dels tres ravals del poble és el més allunyat del centre i també el més gran. Les seves cases no queden ben agrupades, sinó que es troben més o menys separades en diferents nuclis que no tenen una denominació concreta, i a més queden tallades pel pas de la carretera; per això els hem diferenciat com a sector sud, sector nord i sector oest.

El sector sud és el més gran i es troba a la banda de migdia de la carretera. S'estructura al voltant d'un carrer principal que va de nord a sud i altres de secundaris que són transversals. En el carrer transversal que es troba més al nord (vora la carretera) hi trobem les següents cases: cal Cortès (número 9) i cal Pere Portí (número 7). A l'altra banda: ca la Pastora (número 13) i cal Titet (número 11). Un tros més enllà hi ha tres cases més: cal Galló (número 3), cal Quirot (número 1) i cal Garrofiné.

A la zona central hi ha diverses cases al voltant d'una placeta. Al nord hi veiem un solar on abans hi havia cal Moliner Vell i cal Mortal. Al seu costat hi ha cal Becu (estava derruïda i a principis del segle XXI la van reconstruir). A la banda sud hi ha cal Mestre (número 21) i, a llevant, dues cases adossades: Ca l'Avaro i cal Ximènes. Més al sud hi ha cal Tinoi (número 25). Lleugerament separades cap al sud, hi ha ca l'Oms o ca l'Unclus (número 29), que està adossada a cal Cruz. A cal Cruz antigament hi havia dues cases.

En un petit carrer transversal al costat de ponent hi ha, al número 15, cal Moliner. Actualment són tres cases però originàriament era la mateixa. A la banda sud hi ha cal Bac.

Seguint el camí en direcció sud (i separada 300 m) hi ha cal Miqueló, que ja és una petita masia, i 150 m més al sud hi havia cal Graci, actualment en ruïnes. També una mica separada, al sud-oest hi ha cal Portí.

En general les cases d'aquest sector han conservat la tipologia constructiva tradicional, tot i que amb modificacions modernes de caire divers. Entre les més interessants des del punt de vista patrimonial cal esmentar ca la Pastora, cal Pere Portí, cal Titet o cal Moliner.

Observacions:

Informació facilitada per Miquel Casas Oller (de cal Gregori) i Josep Canamasas Güell

Història

En general, els tres ravals d'Oló són més antics del que hom creia en un principi. Van aparèixer quan el nucli d'Oló encara estava en procés de creixement, segurament amb la finalitat que els habitants que es dedicaven a la pagesia disposessin d'habitatges més a prop dels camps i les vinyes. Al segle XVIII el sorgiment d'aquests ravals pagesos és un fenomen molt característic, ja que alguns propietaris, aprofitant la conjuntura de creixement agrari i demogràfic, van establir petites parcel·les als pagesos perquè s'hi construïssin cases amb horts i camps per plantar vinya. En el cas de la Rovirola ignorem qui fou el propietari que va incentivar la construcció de les cases. Tanmateix, la seva distribució poc regular denota un origen no gaire planificat i més aviat espontani.

El topònim Rovirola es refereix a una roureda petita, de la qual encara en queda una mostra prop de cal Portí. Com passa amb els altres ravals, al principi hi havia algunes cases separades. Entre les més antigues cal esmentar cal Portí (té una inscripció del segle XVIII), cal Miqueló, cal Gregori (es guarden escriptures del 1711), cal Taran (té una llinda de 1776) o cal Podai (té una llinda del 1797). Aquestes dades suggereixen que les primeres cases van anar sorgint tot al llarg del segle XVIII. Al segle XIX el raval es va consolidar ja amb els diferents carrers, i moltes de les cases es van ampliar.

El 1860 el raval de la Rovirola estava ben constituït, i aleshores s'hi diferenciaven tres carrers: el carrer Major del Raval, que tenia 18 cases, 11 d'habitades amb 14 famílies; el carrer de Dalt, amb 8 cases, 5 d'habitades, amb 6 famílies, i el carrer Avinyó, amb 11 cases, 9 d'habitades amb 10 famílies. El 1889 la situació no havia canviat gaire, i els tres carrers tenien 14, 6 i 8 famílies respectivament. El 1930 el conjunt del raval tenia 40 cases, però només 24 d'habitades. Posteriorment, el nombre de famílies continuava baixant: el 1961 eren 25, i el 1986 eren només 11.

L'any 1930 els malnoms de les cases del Raval eren els següents: cal Músic, cal Purí, ca l'Antueno, cal

Podai, cal Soca, cal Moliné, cal Moliné Vell, cal Bach, cal Mortal, ca l'Avaro, cal Tinoi, Antueno, cal Jan Portí, cal Crus, cal Micaló, cal Pastora, cal Titet, cal Garrofiné, cal Quirot, cal Galló, cal Pere Purtí, cal Degà, ca l'Oriol, cal Jordi, cal Tararit, cal Pere Benet, cal Notari, Fàbrica Borràs, cal Pells, cal Gargori, cal Xicató, cal Jepets Nou, cal Coch, cal Jepeta, cal Jepeta Vell, Cobert Pere Benet, cal Jepets Vell, Cobert Gargori, ca la Mortal.

Bibliografia

FERRER, Llorenç i altres (1991). "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 82-91.

